

Blagor jim, ki preganjanje trpe ...

Ali je svet tak, kakor bi moral biti? Ali ne nosimo vsi idealne slike sveta v sebi, ki pa povsem drugače izgleda kakor trpka resničnost?

»Ce bi bil jaz Bog?«

— Kaj pa bi bilo potem?

»Drugačen svet bi ustvaril.«

Toda glej, za to niti ni treba, da bi bil ti Bog. Prav zato te je Bog sam kot človeka postavil na zemljo in ti je položil v dušo idealno sliko sveta; tudi telesne in duševne moči ti je dal, da sicer sveta ne razbiješ v kose, pač pa, da delaš na njegovem izboljšanju, da postane povsem drugačen svet: božji svet.

To je tvoj poklic in tvoja življenjska naloga; je pa tudi obenem največja življenjska radost, ako moreš reči: Sodeloval sem, ko je bilo treba svetu pomagati do izboljšanja, do razvoja.

A kako pa si predstavljaš svet? Kot otrok si si ga predstavljal kot neke vrste začarano deželo, kjer ni nobenega dela in nobenih težav, ampak same počitnice, samo veselje, dobra jedača in pijača in podobno. Hvala Bogu, da nisi imel moči ustvariti tak svet in tudi tvoji starši ne; kajti še vsi, ki so imeli to moč in so jo poskusili, so postali ljudje brez vsebine, zapravljevalci življenja.

Ko si postal mladenič, je tvoja sanja že drugačna postala. Kralj bi bil rad postal, velika dejanja rad izvrševal, bogastvo ubogim delil in vso krivico s sveta spravil. Tvoj svet bi bil svet miru, veselja, pravice in resnice.

Lepe sanje in marsikdo izmed bivših svetovnih velikanov jih je že sanjal, toda uresničile se niso. Pomisliva le na Aleksandra Velikega, na

Napoleona i. dr., ki jih je svet očudoval, a niso ga mogli preustvariti.

Tudi sv. Frančišek je vse to nekako občutil v prvih letih svoje mladostne dobe. Kmalu pa je spoznal, da vse zunanje delo sveta ne izpremeni, ampak da je pravo težišče treba polagati na notranje izboljšanje sveta, da je treba duh sveta izboljšati.

Uvidel in spoznal je, katere nagonske moči so svet razdejale: brezobziren lov za bogastvom, uživanjem in močjo. Na ta način je bil svet v svojem notranjem bistvu ves razburkan in to ga je razdivjalo in raztrgalo. Pa si je mislil: ali bi ne mogel ustvariti lepšega in boljšega sveta, ki bi ga ne obvladale povsem demonske moči bogastva, uživanja in moči? Svet zdržnosti, samozataje, služeče pomoči? Ali bi ne bil to božji svet, če bi bili ljudje navdani z zavestjo dolžnosti, spoštovanja do duhovnega življenja, močne božje ljubezni in ljubezni do bližnjega?

Toda, kje naj bi začel? Pri drugih? Da bi napravil tako kakor farizeji starega zakona, ki so drugim pridigovali uboštvo in premažovanje, sami pa se jih niso oprijeli? Ali da bi tožil o hudobiji sveta kot oni, ki so bili sami pobeljeni grobovi? Ne, če je zahteval moralno junaštvo, potem je moral pri sebi začeti. — Pa se je spomnil Gospoda, ki je bil edinorojeni božji Sin, pa je prišel kot ubogo človeško dete na svet, ki se je sam žrtvoval in je bil skozi vse življenje zaničevan, preganjan in izgnan iz človeške družbe, ki je vse svoje življenje uredil tako, da je služil človeštvu.

Zato je tudi Frančišek izvolil novo junaštvo prostovoljne odpovedi, ustvaril si pa je zato tudi novo življenje v svoji notranjosti. In tako je

postal znanilec novega sveta, božjega sveta: božje ljubezni in ljubezni do bližnjega.

Ljudje so rekli, da je znorel; oče ga je odslovil; nekdanji prijatelji so zmajevali z glavo; poulična druhal je divjala za njim in ga zasmehovala. Skušali so ga odvrniti od njegovega početja; le tu in tam je našel koga, ki ga je razumel in se mu pridružil. Pa najsi je bilo zanj razočaranje še tako veliko, vzdržal je. Vprav preganjanje ga je še posebno utrdilo v njegovem sklepu in je poglobilo resnobo v njem ter se je zavedel veličine svojega dela in svoje naloge. Preganjanje mu je bilo v zveščanje.

Tako je postal tako zaničevan »norec« moralni obnovitelj človeštva. Svojega življenja ni zastoj zastavil za to nalogo. Od njega je izhajalo ono gibanje, ki je 13. stoletje povsem na znotraj prenovilo, ki je premagalo duha mamonizma in moralnih prestopkov, ustvarilo pa je novega duha: ljubezni, razumevanja, miru in pomoči bližnjemu.

Stoletja so črpala na tem Frančiškovem duhu in v današnjih dneh niso samo katoličani prišli do prepričanja, da je svetu treba Frančiškovega duha, ampak tudi drugi.

Ali ga ne potrebujemo zlasti močje? Duha notranje in zunanje oprostitve vpliva »javnega mnenja«. Kajne, nobena umetnost ni, delati to, kar vsi in kakor vsi delajo? Saj na ta način si je človek svest pritrdila vseh. Toda, drugače delati kot drugi, tiho in ponižno živeti, ko drugi niso skromni, glavo dvigniti, ko jo drugi povešajo, blagoslavljeni, ko drugi kolnejo, ljubiti, ko drugi sovražijo, biti čist ko drugi nečistujejo, biti plemeniti v besedi in dejanju, kjer so drugi neplemeniti, za to je treba poguma, moralnega poguma in Frančiškovega duha, še bolje: Kristusovega duha.

Povprečna masa ljudstva te moči ne priznava; zahteva, da vsak pri vsem sodeluje. Kdor hodi druga, tiha.

svoja pota; kdor je čist, resničen, pošten, plemenit, ga zasmehujejo in ga imajo za norca. Želi si le takih, ki se ji znajo prilizovati, ki ji govorijo o njeni moči, njenem gospodstvu; a so sami slabiči.

Tako je vselej bilo; resnično, pravo moralno moč je mogoče preizkusiti le v težkih poskusnjah. Ne v zmagovalnih pohodih, ampak v trpljenju in zaničevanju se pokaže njena prisnost, se izpriča, če je od Boga. Tu se pa tudi pokaže ves njen blagor. — Kristus je bil blažen na križu v trpljenju; sv. Frančišek v globoki zapuščenosti in samoti, ko je pričakoval smrti.

In katera je bila ta blaženost? Prijatelj, o tej blaženosti govoriti ali pisati se ne da, treba jo je le okusiti. V trpljenju in bridkosti jo boš okusil tudi ti.

Pripravite hleve za živ'no.

V letnem času imamo govejo živino deloma na prostem na paši ali pa v odprtem hlevu, prezračenem skozi okna in vrata. Tedaj ima živina zraka dovolj in ne trpi pri tem. Drugače je pozimi, ko mora dolge mesece preživeti v zaprtem hlevu, le slabo prezračnem, zato hlev in vsled tega tudi nezdravem. Živinorejec mora pa skrbeti, da imajo živali tudi pozimi kolikor možno udobno bivališče, s čistim zrakom, svetlim in primerno toplim. Od tega je odvisen tudi užitek, ki mu ga nudi živina pri primerni krmi. Zato mora pred zimo urediti svoj hlev tako, da bo za živino prijetno bivališče skozi vso zimo.

Kakšna dela pa čakajo živinorejca v tem pogledu? Predvsem mora puščati živino kolikor mogoče mnogo na pašo, ali vsaj na tekališču na prostem. Potem mora hlev spraviti v red. Iz stropa in zidov mora posneti pajčevino, ostrgati blato in nesnago in potem vse dobro prebeliti, po potrebi dvakrat, pa tudi po štirikrat. To napravi lahko vsak kmet. Apno je najboljšje razkuževalno sredstvo, ki preprečuje

marsikatero bolezen in je za živino zdravo. Nato sname okna, jih temeljito zmiže in opere, da so šipe čiste in prozorne kakor v hiši, razbite šipe nadomesti s celimi in popravi po potrebi kljuke in kaveljnice. Vzdušnike pregleda, če se nahajajo v dobrem stanju, če niso zamašeni ali kako drugače zadelani.

Tudi na jasli mora paziti, da so v dobrem stanju in jih mora tudi pobeliti. Apno živini samo koristi, če ga uživa s krmo. Če dobi živina v krmi ali med krmo dovolj apna, tudi v obliki klajnega apna, tedaj ne bo grizla jasli, žrla cunje in dobila kostolomnico. Nadalje mora očistiti tla prav temeljito. Ko je živina na paši ali na tekalšču, bo zvozil iz hleva ves gnoj, temeljito ostrgal tla in po potrebi ga tudi opral, da bo vsa nesnaga odstranjena. Ko so se nekoliko osušila, jih bo polil z apneno vodo, da jih razkuži. Posebno pa je paziti tam, kjer je pod lesen, da je temeljito opran, še najbolje s toplo sodovo vodo, ki uniči vse bolezenske klice. Tako bodo tudi tla pripravljena in nanje naloži suho in zdravo steljo.

Pri vratih je treba pregledati, če dobro zapirajo in če ni kake špranje, skozi katero bi vleklo. Preprih je zelo nevaren za živino. Skrbeti pa tudi mora, da ne vleče živini pod noge, ko se odpro vrata; kajti tak preprih povzroča navadno revmatizem v nogah živali, šibkost v kosteh in s tem v rvezi slabo uspevanje.

Odvodne jarke za gnojnico mora temeljito osnažiti in skrbeti, da se tekom zime ne zamašijo. Kajti čiščenje jarkov pozimi, morda celo ob hudem mrazu ni prijetno.

Umni živinorejec bo vsa tu navedena dela izvršil s največjo natančnostjo, kajti sam dobro ve, da se živina v lepem, belem, snažnem, svetlem in čistem hlevu prav dobro počuti in povoljno uspeva in seveda mu da tudi užitek, ki ga od nje zahteva.

Potrebni pripomočki v sadjarstvu.

(Nadaljevanje.)

V.

»Ali res še ni konec teh pripomočkov?« Tako bo marsikdo djal, ko bo bral v »Gospodarju« že petič gorenji naslov. — Ne še! Pa tudi danes najbrže še ne bomo gotovi, dasi jih bomo samo našeli.

Doslej smo govorili le o raznem orodju in pripravah, ki so potrebna pri obdelovanju sadnega drevja in pri uporabi ter predelavi sadnega pridelka. Imamo pa v novodobnem sadjarstvu poleg doslej naštetih še druge, zelo važne pripomočke, brez katerih je pravo, dobičkanosno sadjarstvo nemogoče. So pa to pred vsem sredstva in pripravki za zatiranje zajedavcev sadnega drevja, oziroma obrambena sredstva proti raznim boleznim. Nekatera taka sredstva so pri nas že vpeljana (modra galica, žveplo). Mnogo jih je pa še, ki so sicer znana, pa jih splošnost še ne uporablja. Nekaj jih pa je, ki pri nas povečini še niso znana.

Izmed naštetih tozadevnih sredstev in pripravkov, ki jih dandanes proizvaja industrija v silnih množinah po vsem svetu, bomo našeli samo najvažnejša, popolnoma preizkušena in samo tista sredstva, brez katerih novodobni sadjar ne more shajati.

Zatiranje sadnih zajedavcev je boj in sicer jako težak boj. Za ta boj pa ni dovolj, ako imamo le orožje, treba je imeti tudi pravo in preizkušeno streljivo ali municijo. To so pa baš razne tekočine, praški, mazila itd., s katerimi hočemo od blizu ali od daleč zadeti in umoriti zajedavce, ali pa ubraniti, da bi se naselili na sadnih rastlinah ali na njihovih plodovih.

Najstarejše in najbolj znano tako sredstvo je apno, ki ga uporabljajo še dandanes navadno kot ap-

Naročite »Slovenca« na ogled!

neni belež, včasih pa tudi v prahu (živo apno). To domače in po vsem svetu uporabljano sredstvo se dobro obnese za odpravo mahu in lišajev po starejšem drevju. Zaradi svoje jedkosti zamori tudi kakega bolj občutljivega živalskega zajedavca. Vendar se je pa izkazalo za splošno in zanesljivo uničevanje živalskih škodljivcev premalo učinkovito. Večjega pomena je apno kot neogibno potreben dodatek k drugim sredstvom, da pogasi v njih škodljivo kislino.

Že pred več nego 30 leti so začeli uporabljati za splošno zatiranje zlasti živalskih zajedavcev rudninska olja, kakor petrolej in terova olja. Petrolej so v novejši dobi precej opustili. Pač pa se v vedno večjem obsegu uporabljajo pripravki iz terovih olj, ki jih proizvaja industrija v ogromnih množinah ter spravlja v promet pod imenom drevesni karbolineji. Pri nas že povsod znani drevesni karbolinej arborin je sedaj glavno in skoraj edino preizkušeno sredstvo za splošno zatiranje živalskih zajedavcev, ki prezimujejo po sadnem drevju. Uporablja se za brizganje v 10%, za mazanje pa od 15% do 30% raztopini, in sicer samo tedaj, ko drevje počiva in je golo. Najboljši učinek dosežemo z njim, ako obrizgamo in mažemo drevje pozno jeseni in pa zarana spomladi, preden začne brsteti.

Zoper posamezne zajedavce uporabljamo še razna druga sredstva. Najbolj znan in že precej razširjen je tobačni izvleček zoper listne in tudi krvave ušice, ki hitro in zanesljivo učinkuje v 3% raztopini in z dodatkom 2% mazavega mila. (Na 10 litrov vode torej 30 dkg tobačnega izvlečka in 20 dkg mazavega mila. Brez dodatka mazavega mila tobačni izvleček ni dovolj učinkovit.

V boju z zavijači (to so povzročitelji črvičnosti) uporabljajo po vsem

svetu razne strupe. Najbolj so razširjeni pripravki z arzenikom. To je zelen prašek (švajnfurtsko zelenilo, ali urania zelenilo, ali silesia zelenilo), ki ga je vzeti na 100 l vode v 60 do 120 gramov in od 450 do 700 gramov živega apna. S to zelo strupeno mešanico obrizgamo vrhove sadnega drevja v dobi, ko se začne razvijati zarodek.

V obrambo pred nekaterimi glivičastimi zajedavci, ki povzročajo hude bolezni na sadnem drevju, uporabljajo z najboljšim uspehom že blizu pol stoletja bakreno škropivo, ki mu pravimo navadno bakreno-apnena brozga. Z njo popršimo drevje, ko ozeleni, potem takoj po cvetju in pozneje še enkrat.

Nekaj glivičnih zajedavcev pa zatiramo tudi z žveplom, ki je tudi že dokaj let v rabi povsod, kjer se pečajo s sadjarstvom in vinarstvom. Največ uporabljajo v fino moko zmleto žveplo. Obneslo se je pa tudi v tekočini kot škropivo. Z žveplom preganjamo zlasti razne plesni na sadnem drevju.

(Konec prihodnjič.)

H.

Gospodarii, ženam v pomoč!

Ako imajo možje zmisel za hišo in gospodinjstvo, gospodinjam lahko koristno pomagajo, ne da bi se pri tem kdovekaj trudili in izgubljali čas. Mnogo je namreč malenkosti, ki napravijo gospodinjam veselje in koristijo vsej hiši, ko bi jih le kdo utegnil narediti ali oskrbeti.

Za danes si oglejmo prav neznatno, a koristno stvarco, ki jo vsakdo pozna in tudi v vsakdanjem življenju mnogokrat uporablja. Ali verjamete, da lahko ustrezete svoji ženi in vsem domačim z nekaj žebelji, ki se dajo z lahkoto in takorekoč v zabavo preobličiti, da služijo v različne namene?

Žebelj zabiti v steno zna pravzaprav vsakdo, če se le zid temu ne upira. Z malo dobre volje, spretnosti

in nekaj mizarskega orodja, ki je itak v vsaki hiši, pa izpremenimo lahko večji žebelj v prav koristno napravo za obešanje različnih stvari. Za to delo si vzamemo klešče, majhno pilo in sveder. S kleščami odščipnemo močnemu žeblju glavico. Tisti konec, kjer smo odščipnili glavico, spilo zgladimo in nekoliko stožčasto spilimo. Žebelj zabijemo nato tjakaj, kjer naj nam služi in ga pili-
mo toliko časa, dokler ni omenjeni konec precej zašiljen. Tako spremenjeni žebelj je kaj pripraven za obešanje najrazličnejših reči.

Gospodinje že vedo, da morajo metle, metlice in omelo kadar jih ne rabijo, viseti, da se ne kvarijo. Možje, dajte jim priliko, da morejo to orodje res obesiti! Ni vam treba drugega nego, da še prevrtate držaj metle s svedrom; najprej z drobnim, potem z debelejšim in končno, če treba, še s tretjim svedrom. Nato vzemite pravkar opisani in spremenjeni žebelj in ga zabijte na izbrano mesto, in sicer poševno, t. j. tako, da je navzgor obrnjen tisti konec, ki bo gledal iz stene in kamor mislimo obešati. Obešena metla na ta način ne more zdrkniti raz žebelj, zelo lahko jo natikamo nanj in zopet hitro snemamo. Tudi luknja na držaju naj bo zvrtna poševno. V hiši z majhnimi otroci zabijamo take ostre žeblje toliko visoko, da jih ne morejo doseči.

V stranišču to napravo prav dobro porabimo za natikanje toaletnega papirja. Skrbna gospodinja je dosedaj vedno v to svrho nabrala šop papirjev na nit in vse skupaj obesila na navaden žebelj. Trganje teh listov z niti pa je povzročilo, da je bilo po tleh vedno polno drobnih papirčkov, ki so odletavali pri trganju. Z opisanim zašiljenim žebljem dosežemo, da lističev ni treba več trgati, temveč jih le snemamo s koničastega žeblja, kamor smo jih nataknili. Tla ostanejo čedna.

Tako »preoblečeni« žebelj nam

tudi dobro služi za natikanje listin in papirjev, ki se sicer tako radi izgube ali založe. Le nabodimo jih na ta žebelj, pa so na varnem. Taka naprava bi bila koristna v vsaki večji kuhinji ali gospodinjstvu, kjer je treba vedno prav hitro (pred delom) zanesljivo shraniti ta ali oni važni listek (račun, potrdilo, zapisek jedi i. t. d.).

S. H.

Denar.

g Vrednost denarja 21. t. m. Ker se je naš dinar na curiški borzi nekoliko učvrstil in je v zadnji dobi stalno notiral 9-128 centimov, so na ljubljanski denarni borzi inozemske valute nekoliko nazadovale. Tako je med drugim dosegel letos najnižji tečaj angleški funt, ki je stal 274.11 Din. Temu primerno je tudi ameriški dolar veljal le 56.30 Din, holandski guldinar pa 22.73 Din, 1 nemška marka 13.43 Din, 1 švicarski frank 10.96 Din, 1 madžarski pengó 9.88 Din, 1 avstrijski šiling 7.95 Din, 1 belgijski belg 7.96 Din, 1 italijanska lira 2.96 Din, 1 francoski frank 2.21 Din, 1 češka krona 1.67 Din. — Denarni promet na ljubljanski borzi je v zadnjem času dosegel skoraj 25 milijonov Din, kar pomenja skoraj višek dosedaj doseženega enoletnega prometa. To je bilo v zvezi z nizkim stanjem ameriške dolarske in angleške valute.

Cene.

g Ljubljanska blagovna borza ima sedaj le malo prometa, ker se kupuje le za sproti. Cene so samo za ponudbe, med tem ko je le malo povpraševanja.

g Novosadska blagovna borza. Ponudbe pridelka so še vedno slabe in kar jih prihaja, so le iz druge roke od prekupčevalcev. Poljedelci spravljajo le malo blaga na trg, ker so še vedno zaposleni s poljskim jesenskim delom. Večjih dovozov je pričakovati šele v zimi. Konzum pa kupuje le najbotrebnejše, vendar že nekoliko več, ker prodajajo mlini svoje izdelke gladko in nimajo za-

ostalih zalog. Kupčija je slaba in se sedaj izvršujejo zaključki iz mesecev junija in julija, torej prednakupi. Cene pridelkom v Novem Sadu so: pšenica gornjebačka po 155 Din za 100 kg franko nakladalna postaja, pšenica iz okolice Sombora po 142-50 do 150 Din, slavonska po 135—140 dinarjev; koruza umetno sušena za takojšnjo dobavo po 92-50 Din, času primerno suha za dobavo v decembru-januarju po 80 Din, rž po 115 dinarjev, oves baški, sremski po 132-50—135 Din, baranjski 140 Din, ječmen navadni 65—66 kg težak po 115—120 Din, 70 kg 125 Din, spomladanski 67—68 Din kg 140 Din, moka srednjebačke znamke 265—270 Din, večji in boljši mlini po 280—290 Din, otrobi po 70 Din. — V Somboru se prodaja fižol baški po 280—290 Din, baški beli izbrani 255—260 Din, baški mešani po 202-50—207-50 Din za 100 kg.

g Svetovno žitno tržišče. Položaj svetovnega žitnega tržišča je še vedno nejasen in različno na raznih žitnih tržiščih. Splošno se pričakuje, da bo šele letina v Avstraliji in Argentini prinesla razjasnitev na svetovnem trgu. Ker se pa v teh dveh pokrajinah obeta prav dobra letina, bo ta razjasnitev najbrž v ponovnem padanju cen. Na drugi strani pa je negotovo, kakšne bodo potrebe evropskih držav po žitu, ker bodo lahko znatnejše nego se sedaj računa. Zato ni pričakovati v kratkem ustaljenja cen. — Sedaj pritiska na cene v Evropi najbolj Rusija, ki je vrgla toliko pšenice na evropska tržišča, da je potisnila cene izredno nizko. Tako se centrala romunskih izvoznih združenj pritožuje, da se ves romunski izvoz nahaja v zastoju. V nekaterih poljedelskih predelih so cene tako padle, da je mogoče kupiti kg rži za 1 lei (Din 0-38). Prebivalstvo je zaradi tega skrajno nezadovoljno in zahteva, naj se prepreči uvoz ruskega žita. Slabo je tudi v drugih državah, zato skuša Francija združiti vse žitrodne države z boju proti ruskemu

dumpingu in preprečiti uničevanje poljedelstva. V koliko bo to uspelo, bo pokazala bodočnost.

g Kupčija s fižolom je slaba. V naši banovini se ga je pridelalo malo, v ostalih delih države pa je bil pridelek srednje dober, inozemstvo pa poroča o prav dobri letini. To je vzrok nizki ceni za razne vrste našega fižola. Tako plačujejo trgovci danes prepeličarja po 3-50, mandalon in koks po 3-25 Din ter bohince in ribničana po 3-50 Din kg.

g Kupčija s semeni. Črna detelja je pri nas letos prav dobro obrodila in tudi od drugod javljajo o ugodni letini. Razen tega je ostalo še od lani precej neprodanega blaga. Vsled tega je cena nizka in dosega za najboljšo blago komaj 14-50 Din za kg. — Lucerna izkazuje slabjši pridelek nego lani in zato so ji cene bolj čvrste. Kupuje se po 14—17 Din kg. — Trave so v splošnem dobro obrodile. — Pesa za seme se je letos ugodno razvijala in dala obilo semena, zato so cene izredno nizke. Tako stane danes komaj 9-50—10 Din kg, medtem ko je bila spomladi trikrat tako visoka. — Korenje je dalo mnogo pridelka, zato so cene mnogo nižje nego v poslednjih letih ter beležijo po kakovosti 20—24 Din kg. — Letina repe je nad srednje dobra. Izvozilo se je do sedaj že nad tri četrtine vsega pridelka in le majhen del je ostal neprodan. Bela repa okrogla stane po 16 Din kg.

g Kupčija z gobami. Letos je bila bogata letina gob, zato so cene tudi zelo padle. Nakupna cena znaša danes od 10 do 40 Din kg po kakovosti. Najboljšo ceno doseže izbrano belo blago brez črnih in črvivih iz rasti meseca oktobra.

g Kupčija z jajci. Še nobeno leto niso bila jajca v tej dobi tako draga kakor letos. Ker jih zelo primanjkuje in prihaja le malo blaga na trg, je nakupna cena dosegla že 1-35 Din za komad. Vsled tega so bili nekateri izvozniki mnjenja, da lahko dvignejo prodajne cene. Produkcija je res mala

in hladilnega blaga je mnogo manj nego lani, zato je upravičeno mnenje, da cene ne bodo mnogo padle. Toda na drugi strani bo konzum manjši, ker vlada na Angleškem in v Nemčiji tako velika brezposelnost.

Živina.

g Ljubljanski živinski sejem dne 15. oktobra. Ta živinski sejem je bil bolj slabo obiskan od živinorejcev, še slabše od kupcev. Dogon je znašal 118 konj, 73 volov, 63 krav, 25 telet, 281 prašičkov za rejo. Prodanih pa je bilo 20 konj, 27 volov, 32 krav, 11 telet in 115 prašičkov za rejo. Cene so ostale v glavnem neizpremenjene, le cene telet so zopet nekoliko popustile. Za 1 kg žive teže so dosegli: voli prvovrstni 10 Din, II. po 9 Din, III. po 8 Din; krave debele 5—7 Din, klobasarice 3—4 Din, teleta 11—13 Din (na prejšnjem sejmu 12—14 Din), prašički za rejo po kakovosti in velikosti. — Kupčija je bila v splošnem slaba, le pri prašičkih nekoliko živahnjša.

g Mariborski živinski sejem dne 14. oktobra. Radi neugodnega vremena je bil ta sejem bolj slabo obiskan. Prignali so sejmarji 13 konj, 7 bikov, 91 volov, 292 krav in 7 telet, skupaj 407 glav. Cene za kg žive teže so znašale: debeli voli 9—9.50 Din, poldebeli voli 7—7.50 Din, plemenski biki 6—6.75 Din, biki za klanje 6.50 do 7.25 Din, klavne krave debele 6.65 do 7.50 Din, plemenske krave 5—6 Din, klobasarice 4—5 Din, mlada živina 6.50—9.50 Din. Prodanih je bilo 298 glav, od teh 9 v Avstrijo. — Mesne cene: volovsko I. 18—20, volovsko II. 16—18 Din, od bikov, krav, telic 14—16 Din, telečje I. 24—35 Din, II. 16—20 Din, prašičje 15—18 Din kg.

g Mariborski prašičji sejem dne 17. oktobra. Na ta sejem je bilo pripeljanih 538 prašičev in 1 koza. Cene za komad živali so se plačevale v tej višini: mladi prašički 5—6 tednov stari 50—100 Din, 7—9 tednov stari

130—200 Din, 3—4 mesece 250—300 Din, 5—7 mesecev 400—450 Din, 8 do 10 mesecev 550—650 Din, 1 leto 900—1000 Din. 1 kg žive teže je stal 10—13 Din, 1 kg mrtve teže 15—17 Din. Prodanih je bilo 299 glav.

Živinorejska razstava v Kranju.

V soboto 11. oktobra je bila v Kranju prirejena razstava 11 živinorejskih zadrug, na katero je bilo prignanih 179 glav goveje živine. Med temi je bilo 47 bikov, 98 krav in 34 telic. Zadruga so pokazale s to prireditvijo, kar imajo goveje živine najboljše in s tem tudi zanimanje za napredek v živinoreji. Če pomislimo, da je večina teh zadrug začela s svojim delovanjem šele letos, tedaj nam bo jasno, da pomenja ta razstava precejšen korak naprej na potu, ki so si ga začrtale za izboljšanje gorenjske lisaste živne v kranjskem srezu.

Razstavo je organiziral sreski kmetijski referent g. Suštič s sodelovanjem »Živinorejske skupine za kranjski okraj«. Ob 10 dopoldne je razstavo otvoril okrajni načelnik vl. svet. Žnidarčič v prisotnosti raznih gostov iz Ljubljane in drugod. Nato so se setavile štiri premovalne komisije pod vodstvom živinorejskih strokovnjakov. — K premovanju je prispevala banska uprava 27.230 Din, mestna občina Kranj 300 Din, Hranilnica in posojilnica v Kranju 1000 Din, skupno 28.530 Din. Razen tega so prispevale tudi pristojne občine do 2000 Din za živino v lastnem območju; tako se je razdelilo nad 40 tisoč Din nagrad za odlikovane živali.

Za bike so bile razdeljene 4 prve nagrade, 11 drugih in 23 tretjih nagrad. Krave so dobile 1 prvo, 17 drugih in 78 tretjih nagrad; telice 1 prvo, 5 drugih in 24 tretjih nagrad. Nena-grajena živina je dobila manjše zneske za prigon. — Prve nagrade za bike so dobili: Kadivec Janez iz Hrastja, Sluga Josip iz Grada pri Cerkljah,

Kristanc Ivan iz Srednje vasi pri Senčurju in Franc Grašič iz Klanca. Najvišjo oceno 30 točk je dosegel samo Slugov bik. — Prva nagrada za krave je bila priznana Andreju Joštu iz Podtabra, za telice Janezu Narobe iz Cerkelj.

S to razstavo je pokazalo živinorejsko združništvo kranjskega okraja, kaj zmore energično delo za napredek v živinoreji. Pričakovati smemo, da bo v dveh letih uspeh združničnega delovanja jasno viden, kajti ta razstava je pokazala šele, s kakšnim živinorejskim materialom je začelo združništvo delovati, podalo temelj za bodoče delo. In temu delu želimo najboljši uspeh.

Razno.

g Perutninarska razstava v Zagrebu. Od 29. novembra do 2. decembra bo na velesejskem prostoru v Zagrebu prirejena četrta perutninarska razstava, ki bo po dosedanjih pripravih sodeč mnogo večja nego dosedanje. Udeležili se je bodo perutninarji iz vse države z vsemi vrstami in plemeni perutnine. Manjkali ne bodo niti golobi, niti ptice pevke. Razstavljeni bodo tudi kunci in naposled še psi. Kdor se hoče iz Slovenije udeležiti te prireditve, naj se pravočasno prihlasi uradu »Zagrebskega Zbora« v Zagrebu.

g Podpore za nabavo gnojničnih sesalk. Banska uprava razglasa, da se v bodoče ne bodo vpoštevale prošnje, ki jih vložijo posamezniki za prispevke pri nabavi gnojničnih sesalk. Uvaževale se bodo samo prošnje občin, ki jih vložijo za skupno uporabo sesalk občanov, in kmetijskih organizacij (zadruge, kmetijskih organizacij itd.) za svoje člane. V prošnjah morajo biti točno navedene izmere gnojničnih jam in dolžine potrebnih sesalk. Prispevki se priznavajo do tretjine vrednosti sesalk.

Z zdravnikovega zapečka.

Dogovorjeno je in bo držalo, dokler Bog hoče, da pride zdravnik k »Domoljubu« v vas redno vsak drugi teden in bo tukaj z zapečka dal odgovore in nasvete v zadevah svojega zdravniškega znanja vsej »Domoljubovi« družini.

Kaj pa treba kmetu zdravnika in zdravil, bo godrnjal kak kmetijski vseznal, kakršnih ima vsaka večja vas najmanj po enega, češ, saj kmet je zdrav, in če mu kdaj ni kaj prav, se pozdravi sam z domačimi sredstvi in rožami!

Zares, kmet in zdravje naj bi bila eno, kakor sta bila zvečine eno do nedavnih časov. Kmetijski rod je bil trden ko grča in brstiv ko brin. Kmetško delo in kmetško življenje je bilo vseskor zdravo, tako da je kmet s svojim zdravjem zalagal pomehkuženo in pešajoče prebivalstvo mest in od svojega obilja daje še vedno delovno moč mali in veliki obrti.

Ali pa je danes še tako po kmetih? Marsikje se več ko kaj krha, da lezeta kmetijski stan in zdravje narazen. Kmet se je navzel od drugih poklicev neprimernih navad glede prehrane in obleke, preveč posnema zdravju kvarne razvade glede popivanja in veseljačenja, po mnogih krajih ga tare gospodarska stiska, ki mu gloda zdravje. Sicer pa, kdo ima zdravlja odveč?

Zato bo bržčas res prav, da se v »Domoljubovi« hiši odvijajo redni razgovori o zdravstvenih potrebah na kmetih. Že zdaj je treba ustanoviti obseg in smer tem razgovorom, da ne zaidemo na stranpotja.

Razgovori naj se sučejo o vsem, kar utegne kmetu in njegovi družini koristiti ali škoditi na zdravju, torej o bivališču, obleki, hrani, o delu in razvedrilu, o življenju po posameznih dobah, o običajih in šegah, o vremenskih neprilikah in zdravstvenih nevarnostih na kmetih. Skušali bomo vse dobre strani kmetijskega življenja povzdigniti in negovati vse, kar se je ohranilo dobrega v našem narodu tekom stoletij. Svarili bomo pred vsako tujo nepotrebnost navlako in se držali predvsem starih domačih preizkušenih pripomočkov. Ne bomo se pa udajali starokopitni trimi, da bi zavračali vse, kar je tuje in novo, saj mora imeti vsak kmet oko odprto za vsakršen napredek, ako noče zaostajati. Izbirali bomo pripomočke in sredstva iz tujine ali drugod le, kadar so taka zares potrebna in jih doma ni dobiti v primerni in uspešni obliki.

Sporočajte torej svoje želje in potrebe, ki pridejo vse povrsti na tem mestu v razgovor. Čim več bo življenja v tem kottičku »Domoljubove« hiše, tem rajše bo prihajal zdravnik v vas.

Pošljite naročnino!

Naročite svojim otrokom „Vrtec“ in „Angelček“!